

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: esütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. — Egyes szám ára 6 kr.

Felélős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Dobay János.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalhoz (ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdája Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

A házassági vita.

Nemzetünk történetében új korszakot alkotni hivatott azon javaslat, mely fölött a Házban a vita folyamatban van.

Lázás érdeklődéssel fordult a közfigyelem a házassági törvényjavaslat tárgyalásának megkezdése elé, mint oly törvényhozási aktus elé, mely az általános közohajra fektetett alapokon nyugszik, s melynek törvénynyelv emeléséért városok és testületek oly élénk mozgalmat indítottak, hogy részesévé szegődött a honnak minden polgára.

A vita magas színvonalon indult meg; nagy tanulmány és alapos tudás jellemzik az igazságügyi bizottság érdemes előadóját, Teleszkyt, ki tartalmas prológgal vezette be a javaslatot tárgyalásra s az igazságügyi bizottság jelentését ajánlotta elfogadásra.

Utána Polonyi Géza az egymaga által képviselt kisebbségi vélemény indokolásába fogott. A javaslatot általában rossznak deklarálta s felállított hiányosságát azzal igyekezett jellemezni, hogy „ami benne van, az nincs benne, ami nincs benne, az benne

van” stb. Beszéde azonban derűtségen és zajon kívül egyebet nem okozott.

A második napon Vlasics Gyula, a kitűnő parlamenti szónok és jogtudós, beszélt a javaslat mellett, a történelemből vett argumentumokkal, vas logikával világosítva föl Polonyit néhány óriási tévedéséről: többször zajos helyeslést és tapsot provokált. Mikor Vlasics elhallgatott, beszélni kezdett Apponyi Albert gróf, teljes negyedfél órán át iparkodott érczes hangon beigazolni politikai álláspontjának változatlanosságát, fölfejtve, hogy ő nem a kötelező polgári házasság híve, s végül határozati javaslatot nyújtott be, mely a kisegítő polgári házasságot kívánja törvénybe iktatni.

A vita harmadik napján Justh Gyula foglalt állást a kormány egyházpolitikája mellett; fellépésében karöltve jár a politikai érettség a politikai morállal, szembeszökő ellentéte a Polonyi rabulisztikus kétértelmű beszédének s szónoklata a politikai exigenciák helyes átértékelését és helyes felfogásáról tanuskodik.

Éppen ellenkező álláspontot foglalt el Bánó József. Több-

féle szerepben bemutatta magát, csak úgy nem, mint politikus; jónak látta hitfelekezeti álláspontját tolni előtérbe.

Hieronymi belügyminiszter statisztikai adatokkal mutatta ki, hogy Apponyinak az anyakönyv-vezetőkre vonatkozó aggályai teljesen alaptalanok, s hogy e tekintetben legkevesebb ok van aggódni a törvényjavaslat sorsa iránt.

Végül Babó Emil szólalt föl s hozzájárult a javaslatához.

Azt hisszük, hogy ezen három naphól teljes tiszta fogalmat alkothatunk a vita jövő képe iránt: jobb oldalról higadtság, komolyság, megdöntetlen érvek; baloldaltól hatalmas frázisok és tüdő-gyakorlatok.

A hét története.

A magyar országgyűlés ugyan csak pompás képet nyújt. Lent a honatyák teljes számban, a karzatok telve ragyogó hölgykoszorúval, kinn az utcán pedig ezerekre menő tömeg, mely lesi, várja, hogy mikor érkezik egy-egy miniszter, kit lelkesen megéljenezzen, vagy egy-egy polg. házasságot ellenző képviselő, kit alaposan megbeszogjon. És megtörtént az a csoda, hogy a tüntető nép minisztereket és mameluk képviselőket éltet s azokat fűtyöli ki, kiket nem régiben bálványozott. Így Apponyi

gróf is megkapta azt, amit sem ő, sem más sohasem hitt volna — több rendbeli alapos abebugot. Végre a rendőrség közbelépett s megzavarta a jó nép ártatlan multságát. — A házban ezalatt hatalmasan foly a tárgyalás. Eddig hozzászóltak a tárgyhöz Polonyi Géza, ki sok tudással s körmönfont ügyvédi rabulisztikával beszélt a javaslat mellett, de azért ütötte a kormányt. Beszélt gróf Apponyi is a javaslat ellen, de mivel rossz ügyet védelmezett, hatástalanul. Justh Gyula, a függetlenségi párt jelenlegi elnöke, szintén a javaslat mellett beszélt és pedig oly szépen, hogy még a kormánypárt is gratulált neki. Hieronymi belügyminiszter szintén egy nagy hatású beszédet tartott. Megyénk egyik képviselője, Szacsavay Sándor, szintén a javaslat ellen beszélt.

Németországban nagy esemény számba megy, hogy a császár visszatért Bismark látogatását. Egy-egy palack bor, egy köpenyeg és látogatás megtette a hatást s a duzzogó vaskanczellár végleg elfelejtette sérelmét s talán elfeledte azt is, hogy ő volt egykor Németország mindenható minisztere. Szóval még a vasemberek is könnyen ellágyulnak, ha a királyi kegy fénye süt rájuk.

Olaszországban ezíra események folytak le a képviselőház előtt. Ismeretes dolog, hogy Sziciliában nagy zavargások voltak, miket csak nagy katonai erővel lehetett elnyomni, azután meg hatalmas nagy pénzüntézetek buktak meg, melyek pénzügyi nyomorúságokat idéztek elő. E miatt nem kevesebb, mint 22 drb interpellációt intéztek a képviselők a kor-

TÁRCZA.

II. József császárról.

Édes Szerkesztő barátom!

Itt-ott már többször volt alkalmam II. József császár egyénisége s kormányzását, uralkodását illetőleg — nem annyira elfoglaltság, mint inkább tévedés okozta — lesújtó, ítélő bírálatot hallgatni s épp ezért, becses engedélyed, bejegyzésed biztos reményéből kifolyólag, az alábbi sorok közlésére kérlek föl tisztelettel.

Nagyon sok az adat, melyből e valóban nagy ember egyéni és uralkodói gondolkodását élénk világításban szemlélhetjük. Ime egy pár azok közül.

Alattvalói, népei jellemét alaposan akarván tanulmányozni, e végből országát, tartományait több ízben utazta be. S minthogy fölve első sorban is a takarékoság volt, mely erénnyel nem mindenik fejedelem dicsekedhetik, csekély kísérettel, igen egyszerűen utazott. Magyarországot két ízben: 1768. és 1773-ban utazta ily módon be. Hogy a népet elfogulatla-

nul, eredeti egyszerűségében tanulmányozhassa, gyakran elvált kíséretétől s magánosan járt-kelt. Mig egyrészt így számtalan alkalma lón az erénytől jótékony működésében, a gonoszúságot sötét tetteiben láthatni s ennek alapján jutalmazhatott és büntethetett is, másrésztől megismerhette népe jellemét, anyagi s erkölcsi viszonyait. Az ut fátadalmiért pedig bőven volt jutalmazva azon kalandjai által, melyeket utaztában átél, s melyekről a nép közt több monda maradt fenn.

Nevezetesen 1773-ban az Alföldön utaztában egy körösi paraszt az országuton egy fölnyergelt lóval várazókék reá, hogy azzal őt megajándékozza. Végre megérkezik József egészen magánosan egy közepeszerű postalovon.

— Kire várazokoz? — kérde tőle.
— A császárra, — lón a válasz — lovamat akarom alája adni.

— Te balga, kell is a császárnak a te lovad, add azt én alám. látod, mily rossz gebén kell nyargalnom.

— Én adjam a lovamat az urnak? Abból ugyan semmi sem lesz. Nem

ily embernek való a szép ló; ezen a császár fog ülni.

— Tudom már, mi a bajod, — mondá erre József — nesze két arany s add alám a lovát.

— Tartsa meg az ur aranyait; hátha egész árát lefizetné, od' adnám-e!

— Ej te bohó ember, hát nem ismeresz? hiszen én vagyok a császár.

— Higye aki bolond; biz' ilyen is a császár! Menjen az ur dolgára.

— No nézd hát, — mondja József, felső öltönyét kigombolván s mel-lén a csillagot megmutatván.

— De evvel biz' el nem bolondít engem az ur; ilyen esecsébeesét elég-et láttam én már a városban s azok csak nem voltak megannyi császárak.

E közben megérkezett végre József kísérete s a paraszt meggyőződve, hogy csakugyan ő a császár, lábaihoz borulva esdekelt bocsánatért, kérvén őt egyszersmind, fogadná el lovát.

Erdélyben, Medgyesen jártában, egy paraszt asszony, ki katona fiának

elboesatásáért akart könyörögni, járult eléje s így szólítá meg őt:

— Jó napot, császár uram! Kívá-nom, hogy még sokáig egészségségen legyen. Mit csinál édes anyja, egés-séges-e még?

József mind e kérdésekre szokott leereszkedő modorában válaszolt, sőt megajándékozván őt, azt mondá, hogy utjaiban még senki sem intézett hozzá kérdést édes anyja felől.

Kikérdezvén őt aztán fia felől, megígérte neki, hogy az pár hét múlva szabad leend, mi valóban az anyja nagy örömére teljesült is.

Rendkívüli éles megfigyelő tehet-séggel lévén a természettől megáldva, észlelése mindenre kiterjedt. Édes anyja udvarában a nagy em-berek sokasága közt akadt akár-hány hidalgó is, kiknek minden elő-nyük csak abban állott, hogy a ter-mészet megmáshíthatlan menetét meg nem akadályozhatván, szóval vélet-lenül nagy „név” örököseivé szü-ltek s hátgerinczük inkább volt az örökös hajlongás, mint a férfias tar-tásra alkotva. — No, de ezeknek is, mint vagyoniilag „végzett” földes-

manyhoz. A kormány elnöke pár napi halasztást kért s ezért az ellenzék erőszakos bandának nevezte el a kormányt. Crispi elnök mérsékelt hangon válaszolt s végre a képviselőház nagy többséggel megadta a halasztást. Tehát nemcsak nálunk szokta az ellenzék a káának a csomót keresni, hanem másutt is; de hát azért igaz marad, hogy lármával csak a kapitolumi libák mentették meg a hazát.

Ismét merénylet történt Párisban s ismét egy ocsmányt tényre szaporodott az anarchisták bünlajstroma. Folyó hó 20-án két vendéglőt akartak felrobbantani, melynek azonban nyilvánosan azon célja volt, hogy két rendőrbiztost megöljenek. A példátlan raffinéiával végrehajtott esemény következtében történt. Nevezett napon egy fiatal ember szállt be a vendéglőbe s hónapos szobát bérelt magának s adott 5 frank foglalt, azután eltávozott. Miután késő éjjelig nem tért vissza, a vendéglősné, Calabresiné, fel akarta az ajtót nyitni, de nem tudta kinyitni. Rendőrt hívatott, hogy az nyissa ki. Mikor ez az ajtót kinyitotta, egy szardíniás dobozhoz hasonló tárgy esett le a földre, fölrobbant és megsebesítette Calabresinét, meg a fogadósnak még két más lakóját. Calabresinét az altestébe hatolt löveg súlyosan megsebesítette. Állapota komoly aggodalmakra ad okot. A bombát az ismeretlen utazó vékony dróttal erősítette a kilíneshez, úgy, hogy a drótnak el kellett szakadnia, ha az ajtót kinyitották, minek folytán a doboz a földre esett. Ugyanezen időben egy másik fogadóban hasonló eset történt, csak hogy itt a kilínes alkalmazott pokolgép nem robbant fel. Hogy mindkét merénylet a terület rendőrbiztosai ellen irányult, bizonyítja az, hogy a tettes mindkét területi rendőrbiztoshoz előlegesen levelet intézett, melyben feljelenti, hogy szerelmi bubánát miatt öngyilkos lesz, tehát jöjjön a rendőrbiztos a szobájában találandó leveleket vegye át s szolgálatra rendeltetési helyükre. A gaz tettes úgy számított,

hogy a rendőrbiztosok azonnal jönni fognak, ők nyitják fel az ajtót s a felrobbanó pokolgép mindkettőt megöli. De szerencsére az a rendőrbiztos, kinek a Calabresiné vendéglőjébe kellett volna mennie, későn, a robbanás után kapta meg a levelet. A másik rendőrbiztos idejében kapta az értesítést s meg is jelent, de itt meg a bomba nem robbant fel. Ezen bombát — miután elszállítás veszélyesnek látszott — ott a vendéglőben hatóságilag robbantották fel. — De még a kettős merénylet sem volt elég egy napra. Este 8 óra tájban a nagy opera gépmestere egy embert csipett nyakon, aki az opera főbejárata előtt valami gyanús tárgyat helyeztet el a földre. A gépész az illetőt addig fogva tartotta, míg rendőrök érkeztek, akik két bombát találtak az elfogottnál, ki azokat az opera előtt akarta elhelyezni, hogy a színházból kijövő közönség között robbanjon szét. Nagy szerencse, hogy a merényletet idejekorán felfedezték, különben ismét kiszámíthatatlan szerencsétlenség történt volna. — Ilyen rémes események történnek nap nap után a nagy világvárosban s tartják rémületben a lakosságot. És a törvényes hatalom tehetetlenül áll szemközt e pusztító jelenséggel. Büntetni tudja, de megszüntetni nem, a szörnyű merényleteket.

Mezőgazdasági közlemények.

A földmivelő kincsébánya.

Ma már mindenki tisztában van azzal, hogy ezen elnevezés alatt a trágyatelep, trágyagödör értendő; mert nem szenved kétséget, hogy abból az ügyes gazda, helyes, szakszerű kezelés mellett, kincseket aknázhathat ki.

Sajnos, gazdáink legtöbbször éppen a trágyakezelésre fordít legkevesebb gondot; sőt mondhatni: nálunk a trágya alig részesül megillető figyelemben; helyes, szakszerű kezelésről pedig egyáltalában szó sem lehet.

Éppen azért nem lesz talán fölösleges ez uttal e tárggyal kissé tőzetesebben foglalkozni.

Egy jeles gazdától hallottam, hogy nem az elvetett, hanem a megtrágyázott föld nagysága szerint arátunk. És ez igaz is, valamint az is igaz, hogy: kis trágyadombnak kicsiny magtár a szomszédja.

Első és főkéllék tehát egy gazdaságban a sok és jó trágya. De önként értetődik, miszerint minden gazdának oda kell törekednie, hogy a szükséges trágyameennyiséget ne pénzén vásárolja, hanem saját gazdaságában állítsa elő. E végből elegendő marhat kell tartania és azok számára sok és jó takarmányt termesztenie. „Marha nélkül nincs trágya, és trágya nélkül nincs aratás” — tartja a példabeszéd igen helyesen. Minél több és jobb trágyát viszünk a földre, annál biztosabb és dusabb termést várhatunk róla; a mennyiben jól megtrágyázott kövér talajon még a rossz időjárás sem oly ártalmas a növényeknek, mint a sovány, kiszáradt földön. Ha valamely udvarba belépünk és azt kívánjuk tudni, hogy a tulajdonos minő gazda: csak vessünk egy pillantást a trágyatelepre; a rendetlen, szétszórt és hanyag kezelést tanúsító trágyadomb azonnal elárulja a rossz gazdát.

Méltán elmondhatjuk tehát, hogy a gazdaságban a trágyagödör valószínű kincsébánya.

Mégis, dacára ennek, könnyen megszámlálhatnók azon gazdaságokat, hol a trágya kellő figyelemben és megbecsülésben részesül. Nagyon is igaz a vád, hogy utjaink kövérek, de mezünk sovány. Igen sok gazda azt hiszi: helyes kezelésben részesíti trágyáját, ha azt az istállóból a trágyatelepre hordatja és onnét időnkint a mezőre viteti; azért van pedig ebben a tévhitben, mert fogalma sincs az okszerű trágyakezelés módjáról és feltételeiről; holott tudnia kellene, hogy a helyes trágyázás képezi tulajdonképpen alapját és kiindulási pontját minden gazdai bölcseségnek és sikernek.

Jelen cikknek éppen az leendő feladata, hogy egyet-mást elmondván

a trágya fontosságáról, megismertesse a t. gazdaközönség előtt az okszerű trágyakezelés módját és feltételeit, s útmutatást adjon arra nézve, hogy minő elbánásban részesíthessék a trágya

- a) az istállóban;
- b) a trágyatelepen, és
- c) a mezőn?

E kérdések tárgyalása előtt azonban mintegy bevezetesképp álljon itt néhány általános megjegyzés a trágya hatásáról.

A trágya hatása a talajra kettős, u. m. közvetlen és közvetett.

Közvetlenül hat azon növényi tápanyagok által, miket vele a talajba hozunk. Közvetett hatása pedig abban áll, hogy javítja a talaj fizikai állapotát és oly vegyi folyamatokat indít meg, melyek által a talajban levő oldatlan vagy nehezen felvehető tápanyagok a növény-tenyésztésre kedvezőbb alakba hozottak.

(Folytatása következik.)

Vidék.

Alsó-Csernáton, febr. 21.

Tek. Szerkesztő Ur!

Multkori levelemben arról írtam volt tudósítást, hogy az itteni olvasóegylet újra szerveztetett. Most az egyet javára történt lelkes adakozásokról és az egyet által saját pénztára gyarapítására rendezett február 3-iki táncszünet lefolyásáról és jövedelméről számolok el a „Székelyföld” olvasó közönsége előtt.

Együletünk összes bevétele egy rövid hónapi működés után több mint 150 ft. Ezen szép eredmény lehetővé tette azt, hogy a Jókai műveire a június végén esedékes 50 ft-os részlet is takarékpénztárba helyeztetett.

Hogy mily lelkesedéssel korlatolt az egyet ügyét ezen község apraja-nagyja, erre igazán csattanós bizonyíték az is, hogy a községi iskola tanulói mulatságot rendeztek annak javára.

Midőn Czirmay József egyleti jegyző ezen gyermekmulatságról jelentést tett az egyet gyűlésén, annak jelen volt tagjai új áldozatra voltak ké-

uraknak, élnők kellett. Olyan hivatalok, állások és munkakörökhöz nem vállalkozhattak, melyekhez szakértelem, munkakedv s odandó szorgalom kívántatik. Születésük „erdeimeiből” kifolyólag végtelenül örültek, ha olyan méltóságokhoz jutottak, melyeken az édes semmittevés reményében és tudatában az udvar légkörében élőkódhattak.

Az e fajta „élősdieket” II. József ki nem állhatta. Ő a tisztviselőtől és hivatalnoktól — az egyszerű díjazás mellett is — ernyedetlen munkásságot követelt s nem tűrhette a henyeséget, mely érdemtelenséggel hízalja magát a birodalom zsirján. Míg azonban a hanyagságot szigorúan sújtotta, az elismert, nagyszorgalmu tisztviselőket nagyobb díjakkal is jutalmazta. A kegyelem eme nyilvánulásáról tisztviselői és hivatalnokai csak is később, az általa láttamozott iratok hátlapjaira tett megjegyzéseiből értesültek.

A „pártfogolt,” hivatalra „besegített” egyéneknek — tudván azt, hogy nem sok, sőt semmi hasznát nem veheti — a pártfogók ajánlatait még a magas rangú egyének részéről sem fogadta el s lett légyen az férfi vagy

nő, ki e végett hozzá ment, ridegen utasította el.

Egy alkalommal egy magas születésű delnőnek, ki gyermekei előléptetését sürgette, így válaszolt:

— Asszonyom, tudja ön, hogy dolgain közt a nők társaságát csak pihenésül keresem s elveimnek nememnek föl nem áldozom, ajánlataikat csak ritkán s akkor is azon esetben hallgatom meg, midőn azok tárgya valamely érdemes főfiru, ki előttem úgy sem marad sokáig ismeretlen. Az ön két fia közül az idősebb, ki csak 20 éves, már kapitány, az ifjabb már kanonok. Mit akar még?! — Talán bizony az egyiknek hadvezérnek, a másiknak már püspöknek kellene lenni?!... Öszinteség az udvarnál, szigor a táborban, komolyság keménység nélkül, igazság mindenben. Ezek az én elveim, asszonyom...

Féltett elveihöz, jellemzősághoz, szóval önállóságához való féltetlen ragaszkodását semmi sem jellemzi jobban, mint ama levél, melyet sajátkezüleg Fürstenberg Egon, Csehország kormányzójának s tartománygrófjának nejéhez írt:

„Asszonyom, az ön férje római bi-

rodalmi fejedelem s egyike az ország legtekintélyesebb férfainak, de Csehország kormányzója nem marad tovább... Hogy erre okom van, elgondolhatja ön! — Nálam mindenkinek a maga helyén kell lennie... Általában mondanom kell önnek még azt is, hogy Ausztriában ezentúl nem lesz úgy minden, mint hajdan vala.

En külherezégeket nem tűrök udvaromnál s egyenlőleg nemesnek meg kell elégednie a hadnagyi ranggal, kinek ősei marsalli botot bírtak s nagy hadakat vezettek. Férjét biztosítsa hajlamairól s emlékeztesse, hogy „államügyek”ben egyenesen kívánok magamhoz íratni s nem szokásom országos ügyekben nőekkel levelezni.”*)

Végtelen azon intézkedések s rendelkezések sora, melyeket e sokak által még napjainkban is félreismert s vádolt lánglelkű fejedelem népeinek boldogítása szempontjából felölt. Ő kötelezettségét, mint fejedelem, nagyon is jól ismerte s érezte, s épp ebből kifolyólag ellensége volt mindennek, mi az emberek szabadságát szükség nélkül korlátozta.

*) Lásd Horváth Mihály Magyarország tört. VII. k. 480—481. lapjait.

Kora legkedvencebb eszméje a szellem felszabadítása lévén, jóllehet, hogy ennek szükségét az osztrák birodalomban s Magyarországon még sem érezte a kifejezett közönség, József mindazonáltal, ki hímévere sokat tartott, egy fölvilágosodott, szabadelvű, igazságos fejedelem hírére igyekezvén magának, új sajtótörvény által a szellemet bilíneséből föl akarta szabadítani.

Ezen rendelet, eltekintve gyakorlati hiányosságait s határozatlanságától, érdemkoszorújának egyik legfényesebb gyöngye volt. Hogy minden iparkodása s akarata mellett sem tehetette Magyarországot boldoggá, megelégedett, s hogy minden intézkedését végnapjaiban megszüntette, annak oka abban keresendő, hogy a történelmet — az élet ezen nagy mesterét — nevelői nem ismertették meg vele egész alaposan; mert a helyett, hogy azt nagy vonásokban adták volna elő s egy nagy birodalom leendő uralkodóját érdeklő előkészítő tanulságokat vontak volna ki belőle, apró részletek unalmas előadásával fárasztották a szellemét, tömték agyvelejét.

Csomortányi.

szek és a gyermekek által krajezárókból összegyűjtött 2 frt 48 krt kiadásítotték 4 frtra.

Ezen adakozáshoz hozzájárultak: Damokos Mihály 50 kr, Damokos Dénes, Bujdosy Ferenc és Hollanday János 20—20 kr, Kovács Ferenc, Czirmay József, György Albert és Fekete András 10—10 kr, Rákosi Boldizsár 2 krral.

A Jókai műveire következő adakozások folytak be idáig: Damokos Albert (Márkosfalva) 2 frt 50 kr, Molnár Juliánna, Hozoricz Mór és Tyrmann Ede úgynökök 1—1 frt, Hollanday János és Fazakas István 50—50 kr.

A február 3-iki táncvizsga oly szépen sikerült, hogy úgy az anyagi, mint az erkölcsi eredménnyel meg volt elégedve mindenki. Községünk legelőkelőbb családjai is többen voltak jelen. A tiszta jövedelem 45 frt 55 kr volt.

Ezen tiszta jövedelmet Cseh Gyuláné és Kovács Ferenc igen szép összeggel gyarapították. Cseh Gyuláné 100 drb téstát ajándékozott, az egyet javára, mit Kovács Ferenc új dícsőretet érdemlő ügyességgel árusított el, hogy 10 frt 20 kr lett az eredmény.

A táncvizsga alkalmával felülfizettek: dr. Szabó Albert és Damokos János 5—5 frt, Damokos Mihály 4 frt, Galaczy Károly 4 frt 50 kr, Damokos Dénes, Kalit Ferenc, Bodor Géza, Silvester János és Szabó Gyula (Kézdi-Vásárhelyről) 1—1 frt, Cseh Zsigmondné, Papp János, Bujdosy Ferenc, István András, Molnár Ferenc és Kovács Zsigmond 50—50 kr, Jáni Sándor, Márk Dávid, György Albert és Medgyesi Károlyné 20—20 krt, Csiki Albert és Ince Lajos 60—60 kr, Veres Péter (Martonfalva) 40 kr, Cseh Vincze és Milik Sándor 10—10 krt.

A lelkes adakozók és felülfizetők fogadják együttesen és egyenként is hálás köszönetét az alsócsernátoni olvasó-egyletnek szíves áldozatkész-ségükért.

Végül nem hagyhatom említés nélkül, hogy Kovács Ferenc, Czirmay József és György Albert úgy az egyet új életre hozásában, mint annak minden ügyében lelkesen fáradoztak és sok áldozatot hoztak.

Mig az alsócsernátoni olvasó-egyletnek ilyen lelkes tagjai lesznek, addig nem lehet attól tartanunk, hogy annak hasznos működése megszűnik, vagy csak hogy meg is lazul.

Legvégül tisztelettel kéretnek mindazok, kiknél egyetünknek régebbi időkből könyvei volnának, hogy azokat György Albert könyvtárnokhoz beszállíttatni sziveskedjenek.

F. A.
egyl. alelnök.

Csarnok.

Czérna Aladár férfi- és nőszabó levele mindenki ellen.

II.

Kegyeim magaslatán álló Szerkesztő ur!

Ah, vártam kéjteli örömmel, vártam epedő vágyakozással az alkalmat, hogy lássam őket: lelkesnek dícső pásztorát és a szolid ábrázatu Pólikát s élvezzem azon hatást, melyet multkori ékes levelem előidézett.

A pompás nőnemű szoknya Pólika édes természetére elkészült s a főtisztelendő ur himnemű szoknyájára egy

remek flekket is vetettem. Ah, mily flekk volt ez!... Ilyen foltot nem vetett soha senki ez világon!

Tehát az alkalom itt van... Megyek, rohanok, szökelek, s midőn átadom, majd meginterkeeskéllem*) az ur szolgálját. Legyen neki alkalma kifejtetni az ő nagy háláját. Én lebegek a két nemű szoknyával; a főtisztelendő ur ott áll a tornácz nívóján. Odalépek s kellemmel nyujtom át a szoknyákat. Ő nem szól semmit s csak tenyerével arczaletomba esap: — Hát én fuszulyka-karó vagyok? — kiált mérgeesen.

E pillanatban kilép Pólika s másik arczaletomba esap:

— Hát én fuszulyka vagyok? — E csattanó kérdésekre velem született lovagias érzületemből kiömlőleg csak annyit felelhettem: — Sértés akar ez lenni, uraim és hölgyeim?

A választ erre egy pipaszár és egy seprű adta meg. Hogy hányat kaptam, számát adni nem tudom, de egy pillanat alatt egy tökéletesen megvert ember nívójára süllyedtem. Lemondva az önvédelmi harezról, vérző szívvel és vérző sebekkel szökeltem le a grádiásokon, ott hagyván a szoknyákat és azon hő szeretetet, melyet a hálátlan nép iránt eddig szűmben hordozék.

Soha férfi- és nőszabó úgy megverve nem vala, miképpen én. Kedves nőm, hét gyermekem édes anyja, zokogó érzülettel borult reám s könnyeinek zugó árja az én ártatlanul kiömlő véreimmel egyesülve, rózsaszínben patakzott le arczaletomon. Az ő hitvesi fájdalma szent vala, de az én fájdalmam oly közönségesek, mintha csak szolgálégynek vortek volna össze.

Mint egykor a romániai**) hős kardjába dült, azonképpen tünbe akartam dűlni nagy keserűségemben, de a hitvesi szeretet hő ereje kicsikarta ölni kész kezemből a véres fegyvert. Nem öltem meg magamat, tehát élek, hogy érezzem szívemben a vadul száguldozó fájdalmat.

Ah, elvesztettem őket, utolsó intelligens kundsajtjaimat s magas művelzetem ezután csak paraszti roko-lyákat és kaputokat fog létesíteni. Igen, az isteni szikra, mely én bennem a szabászat remek műveinek adott életet, örökre kialudt s vele együtt a megverőim iránt érzett szeretet lángját is eloltotta a bösz harag koppantója.

Ah, legfeketőbb reverendánál is feketőbb hálátlanság! Hát ezért alkalmazkodtam mindig az évenként változó kerületi viszonyokhoz, hát az én lovagias ollóm és tűm, mely mindig úgy vágott és varrt, amint a körülmények parancsolták, hogy az test mindig egyforma minőségben mutatkozzék, hát azok a díjtalanul eszközölt toldások s lovagias lelkesültségem egyéb ténykedései azt érdemlették, hogy úgy megveressem, mint egy fortélyos lö? Ki tehát szűmből, ti hálátlan alakok, s eddigi szeretetem helyett fogadjátok írásbeli megvetésemet.

Kárbahágó, 1894. február 20.

Czérna Aladár,
férfi- és nőszabó.

*) Tán interjuholja (interwiewolja). Szerk.
**) Tán római? Szerk.

Ujdonságok.

— Kossuth és a nagygyűlés. Kézdi-Vásárhely város képviselő-testülete szombatán délelőtt ülést tar-

tott, melynek tárgyai közül különösen kettő bir nagy fontossággal. Az egyik Kossuth Lajos nagy hazánkfiahoz küldendő bizottság kérdése, mely a város diszpolgári oklevelét fogja átadni. A képviselő egyhangúlag 400 frt utiköltséget szavazott meg két tanács tag részére, kik a küldöttséget Turinba fogják elvezetni. E szerint a város diszpolgári oklevelét egyöntetűen kibővítve, méltó leend a nagy hazafihoz és a város méltóságához. A deputáció tagjainak névsorát annak idejében közölni fogjuk. — A másik fontos tárgy volt a márcz. 4-én a polgári házasság mellett tartandó nagygyűlés. A képviselő nagy lelkesültséggel elhatározta, hogy a szabadulvó mozgalmakban részt ohajt venni s a város képviselésével Nagy Gábor oszt. tanácsost, Benkő Sándor miniszteri titkárt, Molnár Józsiás országgyűlési képviselőt s ezeken kívül Kölönte László, Török Sándor, Csizsár József (v. ez.) és Kovács Ferenc gyógyszer. városi képviselőket kéri fel.

— Kinevezések. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Kovács Ignác adóhivatali ellenőrt a brassói adóhivatalhoz pénztárnokká, Baka Albert Zoltán adóhivatali gyakornokot a nagykikindai adóhivatalhoz ideiglenes minőségű adótitkárként nevezte ki.

— Megerősítések. A vallás- és közokt. miniszter Szabó Nándor brassói állami kereskedelmi akadémiai és közép-faipariskolai tanárt, Krbek Arnold brassói kereskedelmi akadémiai közép-faipariskolai tanárt jelen állásukban végleg megerősítette.

— A székely gazdák figyelmébe. A földművelésügyi miniszter következő leiratot intézett megyénk főispánjához:

„Méltóságos Főispán ur!

A kormányzata alatt álló vármegye múlt évi termés-eredményénél, valamint általában annak gazdasági viszonyainál fogva, különös tekintettel a tavaszi gazdasági vetőmagvak ez idő szerinti magas árára, szükségesnek találom a vármegye szegény kisczadait a tavaszi vetésekhez szükséges gazdasági magvak beszerzésénél támogatásban részesíteni, hogy ekként a szükséges magvak beszerzése lehetővé tétessék és azok egyuttal jobb minőségű és fajtájú magvakkal megismerkedhessenek. Hajlandó vagyok e célra Méltóságodnak mintegy 300 forintot és pedig különösen heremagvak és esetleg zab mag beszerzésére rendelkezésre bocsájtani, amely összeg erejéig az általam beszerzendő vetőmagvak a vármegye kisczadai között azon feltétel mellett lennének kiosztandók, hogy az illetők a gumó és kalászos növényekből kapott vetőmagnak megfelelő mennyiséget, a termés jó sikerülése esetében, a jövő évben lehetőleg a megye területén való további kiosztás céljából, természetben visszaszállítsák tartozásukat.

Felkérem ezeknél fogva Méltóságodat, hogy a vármegye területéről, esetleg a főlizolgabirák útján azonnal bekövetkező tájékoztató adatok alapján, jelen leiratom vételétől számítandó tíz napon belül hozzám okvetlenül jelentést tenni sziveskedjék, hogy az egyes vetőmagneműekből milyen mennyiség volna a vármegye csakugyan szegény és ilyenmű támogatásra szorult iparkodó kisczadai között már a tavaszi vetés eszközölhetése céljából kiosztandó.

Fogadja Méltóságod tiszteletem nyilvánítását.

Buda pesten, 1894. február hó 17-én.

Bethlen s. k.

— A honvédség köréből. Jövő hó 1-ső napján 180 ujonez és tartá-

lékos hadnagy fog a kézdívásárhelyi honvéd-zászlóaljhoz bevonulni, megélénkítvén a város bőjti egyhangúságát. Az ujonezok bevonulása miatt aztán körülbelül 80 legény a lak-tanyákból kiszorul s ezek aztán a városban fognak elszállásoltatni. Egyben megemlítjük, hogy a brassói 24. gyalogezred újonnan kinevezett parancsnokát Tomisics ezredes a napokban Kézdi-Vásárhelyre várják.

— Tanügyi kinevezések. A vallás- és közokt. miniszter Biró Albert baróti, Kupcsai János hosszufalusi polgári, illetőleg felső népiskolai rendes tanítókat, Zajzon Béla sepsiszentgyörgyi, Gyöngyössy István dícsőszentmártoni polgári iskolai tanítókat eddigi minőségükben a IX. fizetési osztályba nevezte ki. Továbbá Antalfy Elek és Wollanka Emilia brassói, Haering Ede sepsiszentgyörgyi polg. isk. tanítókat ugyanazon iskolákhoz a X. fizetési osztályba nevezte ki.

— Színészet. Kárpáthi György szintársulata engedélyt nyert a helyi hatóságtól, hogy Kézdi-Vásárhelyt a nagybőjt alatt előadásokat tart-hasson. Az igazgató kiadta szini jelentését s nem sokára elküldötte titkárát előleges bérlet biztosítása végett. Lehet, hogy a bérletgyűjtés nem sikerült, mert a titkár rövid itt tartózkodás után társulatához visszautazott. E szerint valószínű azon hír, hogy a társulat nem fog Kézdi-Vásárhelyre bejönni.

— Időjárásunk, nem törődve az-al, hogy már február végén vagyunk, keményen tartja magát. Napok óta kemény hidegek uralkodnak s a felhőtlen égről lesütő nap sugarai sem képesek a légréteget felmelegíteni. A hó csak amugy esikorog s még dőlben is alig van valami olvadás. A hőmérő reggelenkint 11° R. hideget mutat.

— A difteritisz Kézdi-Vásárhelyt szörványosan fellépett. Ez évben fordult elő egynehány eset, de többnyire a beteg felgyógyult.

— Véletlenül meglőtte kézdívásárhelyi T. Gy. eszmadia mester legényét: Czibak Jánost. Az eset úgy történt, hogy mult vasárnap dél-előtt a gazda bement a műhelybe, hol 5 legény dolgozott s bevitte revolverét, hogy valamelyik által kitisztíttassa. Amint belépett, megkérdezte segédeit, hogy melyik volt katona s egyik katonaviselt emberének akarta adni a fegyvert. Czibak azonban elkérte, hogy nézze meg, s mikor a gazda át akarta nyújtani, ujja véletlenül a ravaszt érintette s egy benn feledett töltény elcsúlt s a golyó a szerencsétlen segéd mellébe fúródott; de mivel a lövés iránya ferde volt, a golyó a mellesont el-sikult s a bőr alatt végig futva meg-állt. Így tehát csak könnyebb termézetű sérülés történt. A gazda előzetesen megvizsgálta a revolvért, azonban figyelmét elfutotta, hogy egy töltény benne maradt s így történt meg a szerencsétlenség.

— Megcsalódott betörő. Említettük mult számunkban, hogy mult kedden este egy piaci órászűlet ablakát valaki beverte s onnan 5 darab órát elemelt. Az a szerencsétlen betörő ugyancsak hálátlan dolgot művelt, mert hát azok az órák csak olyan órák valának, miket kirakatokba szokás kiagatni. Részen réz, részben nikkel, részben ezüst

feldolgozó üzemek voltak, miknek értéke csak annyi, mennyit az ezüst nyom. Szóval az elemelt holmi alig ha többet ért 5 forint. Ezért ugyan nem volt érdemes a 2 fős ablaktisztító beryai s az összes közüzemi apparátust mozgásba hozni.

Szerkesztői üzenet.

B. J. urnak. Kovászna. Megkaptuk. Köszönjük. Még három darab tárcaközlemény áll előtte. Két hétre terjedő türelmet kérünk. Szíves üdvözlét!

Hirdetések.

Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyára Zülichben a privat megrendelők lakására közvetlenül szállít: fekete, fehér és színes selyemszöveteket, méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vámmentesen, sima, csikos, kockázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín és árnyalatban.) Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Szám 1043—1894.

Pályázati hirdetmény.

Kézdí-Szentlélek községben a jeleni h. jegyzőnek katonai tényleges szolgálata történő bevonulása folytán a h. jegyzői állás üresedésbe jöve, annak betöltésére, ezennel pályázatot hirdetek.

Azon állomással 400 frt fizetés, magánmunkák után szabályrendeltileg megállapított díjak élvezete jár.

Felhívtnak mindazok, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, hogy keletkező felszerelt és eddigi, valamilyen jelen alkalmaztatásukat igazoló pá-

lyázati kérésüket hozzá a március 10-ig adják be.

Kézdí-Vásárhely, 1894. február 24.
Gábor Péter,
főszabályos

59383—1893. számhoz.

Pályázat.

A tanító- és tanítónő-képzési növendékeket illető 100 frtos Besán-féle ösztöndíjak öt állomására pályázatot nyitattik.

Ezen állomásokra az országban lévő bármely tanító- vagy tanítónő-képzési növendékei pályázhatnak valláskülönbőség nélkül, egyenlő minősítés esetében azonban a nő-növendékek bírnak elsőbbséggel.

Az illető folyamodó keresztlevelével, legutóbbi tanulmányi bizonyítványával, szülei vagyoni állapotáról, testvérei számáról, az esetleg már nyert ösztöndíjról vagy segélyről és erkölcsi magaviseletéről szóló iskolai, illetőleg hatósági bizonyítványokkal felszerelt és a vallás- és közoktatási m. kir. miniszterhez címzett folyamodványok az állami képezdénél az igazgató tanáshoz, a többiekénél az illető képezde igazgatójához 1894. évi március 10-ig, ezek által pedig Ráth Károly fő- és székvárosi főpolgármester urhoz, mint az alapítvány gondnokához (Budapest, Zöldfa-utca 9. sz. a.) 1894. évi március 10-ig 20-ig terjesztendők.

A folyamodványok magyar nyelven irandók s a nem magyar mellékletek hiteles magyar fordítása is esetelendő. Hiányosan felszerelt vagy elkésve beérkezett folyamodványok tekintetbe nem vehetők.

Budapest, 1894. évi január 20-án.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium.

Mária czei Gyomor cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és átlátszóan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felhajtás, savanyu felbőffés, hasmenés, gyomorgégés, felesleges nyálkaválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, szűkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejtájánál, a menyinyben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hamorrhoidáknál.

Említett bajoknál a **Mária czei gyomor cseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. — Magyarországi forrattár.

Török József gyógyszerész
Budapest. Király utca 12. sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságot bizonyítom”.

A Mária czei gyomor cseppek valódián kaphatók

Kapható: **KOVÁCS FERENCZ** gyógyszerésznél.

„NE VÉGY CZIGÁNYTÓL SZENET!!”

mondja a példabeszéd, s ezt joggal elmondhatom én is, midőn raktáromat ajánlom mert csak oly nagy üzlet, mint az enyém szabhat, — készpénzzel való vásárlás óriási árukészlete és számos más előnye folytán — olcsó árakat, melyek végre is a vevőnek csak javára szolgálhatnak.

Tetszetős minták magánvevők részére ingyen és bérmentesen.

Gazdag tartalmu mintakönyvek, melyek ritkítják párjukat, szabók részére bérmentesen.

SZÖVETEK EGÉSZ REND RUHÁKRA.

Perwien és doszking a magas klerus részére, előírás szerinti szövetek hivatali egyenruhákra, veteránok, tüzoltok, tornászok részére, livrékre, billárdposztók, játszók-asztalok, kocsi-fődelekre, ugyisint vízmentes lodenek vadász kabátokra, mosó-szövetek, utazó-plaidok stb. stb. 4—14 frtig.

Értékes, tisztességes, tartós, tiszta gyapju posztót és nem tele rórongyot, melyek a földolgozásra sem érdemesek, ajánl

STIKAROVSKY JÁNOS

BRÜNNEN (Ausztria Manchesterre)

Legnagyobb gyári posztóraktár félmillió forint értékben.

CSAK UTÁNYÉTELLEL SZÁLLIT.

Levelez magyar, német, cseh, lengyel, olasz, francia és angol nyelven.

M. kir. államvasutak.

Keleti vonal.

M E N E T R E N D.

Érvényes 1893. május 1-től.

PREDEÁL—NAGYVÁRAD.

Érvényes 1893. május 1-től.

Á l l o m á s o k	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat	Á l l o m á s o k	Vegyes vonat	Személy- vnnat	Gyors- vonat
Brassó (vendéglő)	é. 4.02	é. 7.47	d. u. 2.45	Medgyes	regg. 10.09	é. 12.47	
Botfalva	4.48	8.07		Kis-Kapus (vend., elág. Szab. felé)	10.31	1.03	
Földvár	5.07	8.23			10.47	1.18	
Magyaros	5.26	8.43		Tóvis (vend., elágazás Arad felé)	d. u. 12.28	2.49	é. 8.27
Apáca	5.42	8.57			1.08	3.47	
Köpecz	6.02	9.16		Nagy-Enyed	1.35	4.07	8.53
Agostonfalva	6.09	9.22		Kocsárd (vend., elágazás Maros- Vásárhely felé)	2.21	4.40	
Alsó-Rákos	6.26	9.38			2.31	4.52	
Homoród	6.53	10.02		Gyéres (elágazás Torda felé)	3.08	5.20	
Kacza	7.12	10.15			3.18	5.25	
Bene	7.32	10.36		Kolozsvár (vendéglő)	5.14	regg. 6.52	11.01
Erked	7.52	10.51			este 6.08	7.40	
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé)	8.23	11.16		Nagy-Várad (vendéglő)	10.44	11.53	
Segesvár (vendéglő)	8.46	11.27			11.04	d. u. 12.09	2.18
	8.53	11.32		Budapest	regg. 6.35	este 8.40	regg. 7.25

Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul d. u. 12 óra 20 perczkor; a gyorsvonat délután 2 óra 19 és reggel 5 óra 15 perczkor.

Brassó—kézdívásárhelyi vasut.

Kézdí-Vásárhely	indul reggel 5.00	délután 9.38	délután 2.33	Brassó	ind. reggel 5.46	reggel 8.50	délután 3.10
Imecsfalva	5.15	9.55	2.50	Szász-Hermány	6.01	9.09	3.29
Páva-Zabola	5.26	10.12	3.07	Prázmár	6.19	9.31	3.53
Kovácsna	5.46	10.34	3.39	Kökös	6.30	9.44	4.06
Barátos	6.03	10.59	4.04	Uzon	6.41	9.57	4.25
Nagy-Borosnyó	6.15	11.17	4.19	Kilyén	6.53	10.12	4.38
Eresztvény	6.32	11.35	4.37	Sepsi-Szentgyörgy	7.11	10.32	5.03
Sepsi-Szentgyörgy	7.02	d. u. 12.10	5.17	Eresztvény	7.33	11.59	5.31
Kilyén	7.10	12.20	5.27	Nagy-Borosnyó	7.50	11.17	5.53
Uzon	7.23	12.36	5.43	Barátos	8.11	11.41	6.22
Kökös	7.33	12.42	5.56	Kovácsna	8.31	12.08	6.40
Prázmár	7.48	1.11	6.18	Páva-Zabola	8.42	12.21	6.53
Szász-Hermány	8.01	1.33	6.38	Imecsfalva	8.54	12.36	7.08
Brassó	8.18	1.47	6.56	Kézdí-Vásárhely	9.08	12.54	este 7.26

Kézdí-Vásárhely, ifj. Janesó Mózes könyvnyomdája.